

Szegedi Ítéltábla
Bf.III.767/2014/9.

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Szegeden, 2015. szeptember 8. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az adócsalás büntette és más bűncselekmények miatt I. r. **vádltott és társa** ellen indult büntetőügyben a **Szolnoki Törvényszék** 2013. december 16. napján kihirdetett **3.B.274/2011/109.** számú ítéletének a **II. r.** vádlottra vonatkozó részét **megváltoztatja** akként, hogy a próbaidő tartamát **3 (három) évre enyhíti.**

Egyebekben az első fokú ítélet II. r. vádlottra vonatkozó részét helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S :

Az elsőfokú bíróság a II. r. vádlottat bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében [1978. évi IV. tv. 310. § (1) és (4) bekezdés] és bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében [1978. évi IV. tv. 276. §] mondta ki bűnösnek, ezért - halmazati büntetésül - 2 év, végrehajtásában 4 év próbaidőre felfüggesztett börtönre ítélte.

Elítélt-társával együtt egyetemlegesen kötelezte 1.319.404.- forint bűnügyi költség megfizetésére.

Az első fokú ítélet I. r. vádlott - most már elítélt - esetében a Szegedi Ítéltábla Bf.II.200/2014/5. számú ítéletének rá vonatkozó része folytán 2014. június 13. napján jogerőre emelkedett, és végrehajthatóvá vált.

Az első fokú ítéletnek II. r. vádlottra vonatkozó része ellen a II. r. vádlott védője jelentett be fellebbezést védencének bűnössége megállapítása miatt, felmentése érdekében.

A Szegedi Ítéltábla a 2014. június 13. napján kelt Bf.II.200/2014/5. számú ítéletével

a II. r. vádlottal szemben, nem jogerősen felmentő, illetve eltérően minősítő rendelkezéseket hozott, és megrovásban részesítette a II. r. vádlottat.

A Kúria a 2014. november 20. napján meghozott Bhar.II.1130/2014/5. számú végzésével a most írt másodfokú ítéletnek II. r. vádlottra vonatkozó részét hatályon kívül helyezte, és e körben az ítélőtáblát új másodfokú eljárásra utasította.

A fellebbviteli főügyészség a fellebbezést nem tartotta alaposnak. Álláspontja szerint a vádlottra az elbíráláskori törvény kedvezőbb, ezért indítványozta, hogy az ítélőtábla a megismételt másodfokú eljárás eredményeképpen II. r. vádlott cselekményét a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző, és az (5) bekezdés b) pont 2. fordulata szerint minősülő költségvetési csalás büntetnének minősítse, amelyet a Btk. 14. § (2) bekezdése szerinti bűnsegédként követett el, továbbá a Btk. 345. §-ába ütköző, és aszerint minősülő folytatólagosan elkövetett, hamis magánokirat felhasználása vétségének azzal, hogy a II. r. vádlottal szemben kiszabott halmazati büntetést szabadságvesztésként tekintse kiszabottnak, amit végrehajtása esetében börtönben rendeljen végrehajtani, és állapítsa meg, hogy a II. r. vádlott a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A védő a megelőző másodfokú eljárás során előadott védelmi indokolást mindenben fenntartotta a nyilvános ülésen. Álláspontja szerint védence nem tudhatott sem az adóhiányról, sem annak nagyságáról, összecszerúságáról. Vitatta, hogy a váddal érintett gazdasági társaság mérlege hamis adatokat tartalmazna. Elsősorban védencének bizonyítékok hiányában történő felmentését, másodlagosan büntetésének enyhítését indítványozta. Támadta a bűnügyi költség egyetemlegességének megállapítását, mert az álláspontja szerint méltánytalan teher védencére nézve.

A megismételt másodfokú eljárás eredményeképpen az ítélőtábla álláspontja szerint a II. r. vádlott javára, védője által, felmentésért bejelentett fellebbezés alaptalan, az enyhítés érdekében bejelentett fellebbezés részben, az alábbiak szerint alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítást a szükséges és lehetséges körben lefolytatta, ennek eredményeképpen túlnyomórészt megalapozott tényállást állapított meg, amely csak részben megalapozatlan [Be. 351. § (2) bekezdés b) pont 2. fordulata].

A részleges megalapozatlanságot a másodfokú bíróság az iratok egybehangzó tartalma és a vádlott fellebbezési nyilvános ülésen tett előadása alapján, a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja szerint akként küszöbölte ki, hogy a tényállást a következők szerint kiegészítette, illetőleg helyesbítette:

A vádlottal szemben a Szolnoki Városi Bíróság 7.B.794/2009/26. számú ítéletével kiszabott szabadságvesztés próbaideje 2011. szeptember 7. napján letelt.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság 6.B.V.24.320/2008/24. számú ítéletével kiszabott 3 év próbára bocsátás próbaideje is letelt 2013. április 18. napján.

A vádlottal szemben a Szolnoki Járásbíróság előtt adócsalás büntette és más bűncselekmények miatt másik büntetőeljárás is folyamatban van.

A másodfokú bíróság az első fokú ítélet tényállásából mellőzte **(1. sz. név)** megnevezését, helyette ezt a személyt kívülálló harmadik személynek jelöli meg. Ennek a helyesbítésnek az a jelentősége, hogy az elsőfokú bíróság ítélete **(1. sz. név)**-re vonatkozóan olyan terhelő tényeket állapított meg, amelyek alkalmasak az adócsalás vagy költségvetési csalás bűncselekményének megállapítására - nem kellékhányos vádemelés esetén - márpedig a váddal nem illetett személyre nézve nincs helye ítéletben vád tárgyává tehető bűncselekmény elkövetésének leírására.

Ezáltal azonban nem válik követhetlenné és megalapozatlanná az elsőfokú bíróság ítéletének tényállása, mert a releváns tény az, hogy valaki - esetünkben e háttérben álló harmadik személy - végezte ténylegesen azokat a munkálatokat, amelyek számlával történt fedezésére a vád tárgyává tett cselekmények irányultak.

Helyesbítette és kiegészítette az első fokú ítélet tényállását a másodfokú bíróság azzal is, hogy a könyvelést és az adóbevallásokat II. r. vádlott által vezetett gazdasági társaságnak, a (1. sz. gazdasági társaság)-nak alkalmazottja, (2. sz. név) készítette, és az így elkészített bevallásokat a II. r. vádlott I. r. elítélt helyett - a II. a. és b, tényálláspontban leírtak szerint - aláírta, és azokat így nyújtották be az adóhatósághoz, azaz felhasználták.

A most eszközölt kiegészítésekkel, illetve helyesbítésekkel a tényállás teljes egészében megalapozottá vált, és a keretdiszpozíció tartalmát kitöltő normára vonatkozó jogi okfejtés is immár teljes.

Egyebekben az elsőfokú bíróság tehát megalapozott tényállást állapított meg, amely ennél fogva a most eszközölt kiegészítésekkel és helyesbítésekkel már mindenben irányadó volt a felülbírálat során

A vádlott felmentését célzó védelmi fellebbezés nem mást, mint a bizonyítékok mérlegelését támadja. Azt sérelmezi, hogy az elsőfokú bíróság a terhelő tényeket vette alapul, és tényekből tényre vonatkozó következtetéssel, majd pedig a jogi tényekből jogi tényre történt következtetéssel megállapította a II. r. vádlott bűnös tudattartalmát,

azt, hogy mindvégig tisztában volt az I. r. elítélt által vezetett gazdasági társaság számlagyardási tevékenységével, amellyel csupán a kívülálló harmadik személy tényleges gazdasági tevékenységének költségeit fedezték le. A magánokirat-hamisítás vétségének megállapítása alapjául szolgáló tényállást viszont a védelem gyakorlatilag nem vitatta, és a II. r. vádlottnak sem volt kifogása a tényállásnak ezen része ellen.

Ugyanakkor a II. r. vádlott csatlakozott a védőjéhez, ami a felmentő rendelkezések támadását illeti.

A törvényen alapuló irányadó bírói gyakorlat értelmében, amennyiben az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozott, úgy nincs helye a bizonyítékok eltérő mérlegelésére a felülbírálat során. Ez - többek között - azt is jelenti, hogy bizonyítás felvétele nélkül nincs lehetőség az elsőfokú bíróság által megállapított tények eltérő értékelésére a felülbírálat során. Arra van lehetőség, hogy a megalapozatlanság kiküszöbölésével érintett tényállási részből jogkövetkeztetéssel eltérő jogi tényekre - eltérő tudattartalomra - vonjon le a másodfokú bíróság következtetést, a jelen esetben azonban erre nem volt lehetőség, mert a tényállás kiegészítése, illetve helyesbítése nem érintette az alapul vehető és a tudatállapotra vonatkozó tényeket.

Ezek különösen a következők:

- a II. r. vádlott már közreműködött a **(2. sz. gazdasági társaság)** megalapításában is, az alapítókat ő kísérte az okiratokat elkészítő ügyvédhez (első fokú ítélet 11. oldal 3. bekezdés);
- a kívülálló harmadik személy megkeresésére, felkérésére vállalta el a **(2. sz. gazdasági társaság)** könyvelését (első fokú ítélet 11. oldal 10. bekezdés);
- az adóbevallás elkészítése e harmadik kívül álló személy utasításának megfelelően történt (első fokú ítélet 12. oldal 7. bekezdés) ;
- a II. r. vádlott tudta, hogy a kívülálló harmadik személy által végzett gazdasági tevékenységből származó bevételeknek mekkora volt a nagyságrendje (első fokú ítélet 13. oldal 3. bekezdés, 14. oldal 3. bekezdés, 15. oldal 4. bekezdés).

Ezek a kiemelt tények a bizonyítékok értékelése során nem voltak mellőzhetőek, sőt a másodfokú bíróság rámutat, hogy ezeket az elsőfokú bíróság helyesen értékelte és ezekből a történeti tényekből helyesen vont le következtetést a II. r. vádlott tudattartalmának releváns elemeire, ennélfogva a vád tárgyává tett bűncselekményekben való bűnösségére levont ténybeli és jogi következtetés egyaránt helyes és törvényes. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelésével tehát nem maradt adós; kellő mélységben megindokolta az egymás valóságát kizáró bizonyítékok összevetésével azt, hogy mely bizonyítékokat miért fogadott el, melyeket miért nem. Indokolása logikus, meggyőző, megfelel az iratok tartalmának és a bizonyítékok mérlegelése körében sem logikai, sem perrendi hibát nem vétett az

elsőfokú bíróság.

A másodfokú bíróság a jogi indokolást csupán annyival egészítette ki, hogy a harmadik, kívülálló személy nem vált adóalannyá, miután az elkövetéskor hatályos, a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXIV. tv. 39. § (1) bekezdése szerint a gazdasági társaságot a vezető tisztségviselők képviselik harmadik személlyel szemben, valamint bíróságok és más hatóságok előtt.

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. tv. 3. § (1) bekezdés a) pontja szerint a törvény személyi hatálya a vagyonnal rendelkező vagy bevételt, jövedelmet elérő magánszemélyre, jogi személyre és egyéb szervezetre terjed ki, míg a 7. § (2) bekezdése értelmében a jogi személyt és egyéb szervezetet az adóhatóság előtt a rá vonatkozó szabályok szerint képviselői joggal rendelkező személy, azaz a már felhívott GT rendelkezése alapján, esetünkben a **(2. sz. gazdasági társaság)** ügyvezetője képviselhette, így amint az már jogerősen megállapítást nyert, I. r. elítélt adócsalási tevékenységéhez nyújtott bűnsegélyt a II. r. vádlott (BH 2003. 397. számú jogeset).

A jogi indokolást tekintve a másodfokú bíróság utal arra, hogy a bűncselekmények elbírálásakor hatályos, az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXVII. tv. 55. § (1) bekezdése és 56. §-a értelmében az adócsalás bűncselekményét mint keretdiszpozíciót kitöltő háttérnormában nem következett be változás; a cselekmény továbbra is bűncselekmény, így a Kúria 1/1999. BJE határozata alapján a Btk. 2. § (1) és (2) bekezdése szempontjából nem szűnt meg a cselekvőség büntetendősége.

Nem tévedett tehát, amikor megállapította, hogy II. r. vádlott nem csupán a gazdasági-kezelési folyamatok részleteiről, hanem az egész folyamatról tudomással bírt, megfelelő terjedelmű és meggyőző tudomása volt az álcázó cég tevékenységéről.

A kifejtettekből következően helyesen vonta le a következtetést az elsőfokú bíróság a II. r. vádlott bűnösségére, és a bűncselekményt is helyesen minősítette.

Ami a fellebbviteli főügyészségnek az alkalmazandó törvényre vonatkozó álláspontját illeti, azzal a másodfokú bíróság nem értett egyet.

Az elbíráláskor hatályos büntető törvény (Btk.) szerint a bűncselekmény költségvetési csalásként minősülne, amint azt helyes törvényhellyel hívta fel a fellebbviteli főügyészség, ám az üzletszerű elkövetésre tekintettel a büntetési tétel (ötől tíz évig terjedő szabadságvesztés) lényegesen súlyosabb, mint az elkövetéskori törvény szerint minősülő adócsalás büntetése (kettőtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés). Miután a

bűncselekmény nyilvánvalóan súlyosabban bírálendő el az elbíráláskori törvény szerint, így a további vizsgálatot az ítéltábla elvégezte és megállapította, hogy a főszabály szerint alkalmazandó 1978. évi IV. tv. rendelkezései összehatásában kedvezőbbek, illetve a Btk. rendelkezései összehatásukban nem tesznek lehetővé kedvezőbb elbírálást, ezért az 1978. évi IV. tv. rendelkezései az irányadóak.

Ami a bűnösségi körülményeket illeti, az ítéltábla azokat a következők szerint helyesbítette:

- a beismerést a másodfokú bíróság mellőzte az enyhítő körülmények köréből, hiszen az nem terjedt ki a bűnösség teljes körű elismerésére (BKv. 56.),
- kétségtelen, hogy a bűncselekmény elkövetésétől, az immár jogerős elbírálásáig több mint tíz esztendő telt el, ami olyan mértékű időmúlás, amit mindenképpen kompenzálni kell a felülbírálat során a büntetés kiszabásának korrekciójával.

A bűnösségi körülményekre, és kiemelten az időmúlásra figyelemmel ezért a másodfokú bíróság a másodlagos, enyhítést célzó védelmi fellebbezést részben alaposnak ítélte annyiban, hogy a próbaidő eltúlzott mértékű, ezért azt a már írtak szerint lényegesen enyhítette. Ezzel kompenzálnak tekinti az időmúlásból a vádlottra hárult különös terhet, ami nem volt neki felróható, még csak részben sem.

Egyebekben, a kiszabott szabadságvesztés mértéke - mely a törvényi minimummal megegyezik - nem olyan súlyos, hogy annak lényeges enyhítése lenne indokolt, ezért az annak enyhítését célzó védelmi fellebbezést nem ítélte alaposnak a másodfokú bíróság.

Ugyanígy alaptalannak találta az egyetemleges bűnügyi költségre vonatkozó védelmi álláspontot is, mert nem állítható, hogy a II. r. vádlottra nézve, az általa elkövetett bűncselekmények súlyával arányban nem álló bűnügyi költség megfizetésére kötelezésre került volna sor. A bűnügyi költség megfizetésére kötelezés az elkövetett bűncselekményekkel arányos, ezért annak csökkentésére sem látott lehetőséget a másodfokú bíróság.

A kifejtettekből következően kizárólag a védőnek a büntetés enyhítését célzó fellebbezését ítélte részben alaposnak a már írtak szerint, ezért az első fokú ítéletnek II. r. vádlottra vonatkozó részét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, és a próbaidő tartamát 3 évre enyhítette.

Miután a felmentést, illetve a büntetés további enyhítését célzó védelmi fellebbezést alaptalannak ítélte, ezért az első fokú ítéletnek a II. r. vádlottra vonatkozó részét egyebekben a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 386. §-a zárja ki.

Szeged, 2015. szeptember 8.

Dr. Hegedűs István s. k.
a tanács elnöke

Dr. Katona Tibor s. k.
a tanács tagja, előadó

Dr. Nikula Valéria s. k.
a tanács tagja

A Szegedi Ítéltábla Bf.III.767/2014/9. számú ítélete és a Szolnoki Törvényszék 3.B.274/2011/109. számú ítéletének II. r. vádlottra vonatkozó és a jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős és - a fel nem függesztett részében - végrehajtható.

Szeged, 2015. szeptember 8.

Dr. Hegedűs István s. k.
a tanács elnöke